

SARA BARNEA

ur. 1930; Tomaszów Lubelski

Miejsce i czas wydarzeń	Tomaszów Lubelski; II wojna światowa
Słowa kluczowe	projekt W poszukiwaniu Lubliniaków. Izrael (2006), Holokaust, Czechońscy (rodzina), Tomaszów Lubelski, II wojna światowa, Szlomo Gorzyczański, Piotr Czechoński, Emilia Czechońska, Sprawiedliwi wśród Narodów Świata

Pomoc. Rodzina Czechońskich

Wiem, że w Tomaszowie Lubelskim żona i mąż uratowali syna brata mojej mamy. To oznacza, że [dziadkowie] mieli kontakty, byli bardzo związani z polską ludnością. Pan Piotr Czechoński i Emilia Czechońska mieli troje swoich dzieci. Trzymali go trzy lata za ścianą. Tam stała szafa i zakrywała to miejsce, gdzie on siedział. Do tego stopnia, że oni przyprowadzali nauczyciela do swoich chłopców i uczyli się przy stole gdzie stała ta szafa, żeby to dziecko mogło słyszeć ludzkie głosy i czego oni się tam uczył. To był czyn nie za pieniądze, to był czyn - ja nie znam takich drugich ludzi, ja nawet nie potrafię pomyśleć, że ja bym to potrafiła zrobić ze świadomością, że w każdej chwili mogą złapać i zamordować na miejscu całą rodzinę. Ja nie wiem, czy między Żydami znalazłoby się więcej, którzy by tak ocalili dziecko, wiedząc, że się narażają na śmierć. Nie rozumiem w ogóle powodów, jakimi oni się kierowali, żeby ratować to dziecko. Już ich nie ma, ale do dzisiejszego dnia nie rozumiem, jakimi powodami oni się kierowali. Może to chrześcijaństwo [generuje] jakieś dobre czyny, nie wiem. Może ludzka uczciwość, ale jej mało było. Takich ludzi było bardzo mało. Ale nie wolno sądzić nikogo, dlatego, że trzeba być na czymś miejscu i w tej samej sytuacji, żeby w ogóle sądzić kogoś. Muszą być te same warunki, które były w danym momencie, te uczucia i te wszystkie ograniczenia, i wtedy może można to jakoś ocenić. A z drugiej strony, tylko przez pryzmat czasu można ocenić ten czyn. Bo czasem są czyny w danym miejscu, w danych warunkach, które człowiek robi nie myśląc, a później się pyta: dlaczego i jak? Ale robi to instynktownie, bo ma taki charakter.

Data i miejsce nagrania	2006-11-27, Ramat Hasharon
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Transkrypcja	Bogumił Lutyński, Beata Sobytkowska, Magdalena Grzebalska, Tomasz Czajkowski
Redakcja	Dominika Majuk
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"